

Bilal Emin TURAN
POSTA GAZETESİ
EKONOMİ MÜDÜRÜ

KRİZİ FIRSATA ÇEVİREN ÇEVİK BURSA

Biri Biterken Diğeri Başladı

Tüm dünya ekonomileri, son 2 yıldır felaketlerin ve jeopolitik risklerin art arda yaşandığı bir dönemden geçiyor. 2020'deki salgınla tam bir kırılma yaşandı. Ardından 'hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağı' bir yola girdik. Pandemi süreci, insanoğlunun zaferiyle sonuçlansa da dünya ekonomileri üzerinde tamiri uzun zaman alacak yaralar açtı. 2021 sonu itibarıyla tam salgının etkilerinden kurtulduğumuzu düşünüp, yeni başlangıçlara hazırlanırken bu kez 24 Şubat 2022'de Rusya-Ukrayna savaşı patlak verdi. En büyük ihracat pazarımız olan Avrupa sınırındaki bu savaş, tüm hesapları değiştirdi ve pandemide yorgun düşen dünya ekonomilerini adeta komaya soktu.

Türk İş İnsanı Azimli

Pandemide, tedarik zincirindeki kırılma ve ülkelerin korumacılık politikaları nedeniyle gıda krizi konuşulurken savaşla buna enerji krizi de eklendi. Devamında A'dan Z'ye üretimde kullanılan tüm emtia fiyatlarında inanılmaz artışlar oldu. Maliyet kaynaklı fiyat artışları, Batılı ülkelerin alışıksız olmadığı enflasyon sonucunu doğurdu. Enflasyon, Amerika'da 41 yılın zirvesine çıktı. İngiltere çift haneli enflasyonla tanıştı. Euro Bölgesi, 1997'den sonraki en yüksek enflasyon oranına ulaştı. Bu tsunami duracak gibi görünmüyor. En büyük tehlike ise yaklaşan kışla birlikte kapıda olan ikinci enerji krizi. Bir taraftan yükselen fiyatlar karşısında alım gücü düşen toplumlar, diğer yandan merkez bankalarının enflasyonu frenlemeye dönük agresif faiz artırımı sıkı mali politikaları... Geldiğimiz noktada resesyon çanları daha kuvvetli çalıyor ve acı reçeteler yazılıyor. Buraya kadar anlattıklarım elbette olumsuz tabloyu gözler önüne seriyor. Ancak meslek hayatım boyunca Türk iş insanlarının bu gibi durumlarda bir gün dahi umutsuzluğa kapıldığını görmedim. Tabii ki 'Acaba ne olacak?' sorusu soruldu. Ama hep işittiğim cümle şuydu: "Her kriz, fırsat da yaratır."

Sanayinin Yıkılmaz Kalesi

Gerçekten de dünyada adım atmadık yer bırakmamış, gözünü daldan budaktan sakınmamış Türk iş insanlarının yakaladığı başarılarına bakarsak, 'krizleri fırsata çevirmede' ne kadar kabiliyetli olduklarını net bir şekilde görürüz. Çok geriye gitmeye gerek yok. Şimdi savaş ve sonuçlarını konuşuyoruz, daha düne kadar salgının sonuçları öngörülemiyordu. Ama ne oldu? Bu süreci en iyi yöneten ve süreçten en avantajlı çıkan ülkelere biri yine Türkiye oldu.

Pandemi öncesi 2019'da ihracat 180.8 milyar dolarırken, 2020'de 169.5 milyar dolara indi. 2021'de normalleşmeyle ihracat 225.4 milyar dolara yükseldi. Geçtiğimiz temmuzda ise küresel ekonomide yaşanan negatif gelişmelere rağmen 248.4 milyar dolara ulaşan 12 aylık ihracat söz konusu ve 250 milyar dolarlık yılsonu hedefi artık daha yakın. İhracatta üç büyükşehir başı çekiyor. Bunlardan biri de sanayinin kalesi Bursa!

Firmaların Kârlılığı Da Artıyor

Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'nın (BTSO) hazırladığı 'Bursa İlk 250 Büyük Firma Araştırması'nın 2021 sonuçlarına baktığımda basiretli iş insanlarının, 'kriz fırsattır' söylemini teyit ettiğini net bir şekilde gördüm. 250 dev firmanın 2020 satışları 189.1 milyar lirayken, 2021'de bu rakam 307 milyarı aşmış durumda. Artan sadece net satışlar da değil. Satışların karlılık oranı yüzde 6.68'den yüzde 9.76'ya yükselmişti. Yani geçen yılki satışların 30 milyarı kâr olarak dönmüş. Önceki yıla göre kârdaki artış yüzde 137.8. 250 firmanın 217'si kâr elde etmiş, Yine 2021'i Covid 19 öncesi yani 2019 yılına göre de hem karlılıkta hem de net satışlarda ciddi artışlar dikkat çekiyor. Bu rakamların sonucu olarak Bursa'nın ihracatı da 2021'de 16 milyar doları geçti. 2020'de 13,6 milyar dolardı. Bir başka deyişle sadece TL bazlı gelir artışı yok, dolar bazlı satışlarda da ibre yukarı yönlü. Bursa'nın ilk 7 aydaki ihracatı da 9 milyar doların üzerinde, yani geçen yılki rakamlar da aşılacak gibi.

Otomotiv Lokomotif

Sağlam altyapısı, organize olmuş sanayisi ile her zaman kendi hikayesini yazabilecek kapasitede olan Bursa, otomotiv endüstrisi denilince akla ilk gelen şehir. Bu sektör aynı zamanda yüksek katma değeriyle dikkat çekiyor. OYAK RENAULT, TOFAŞ ve KARSAN'ın fabrikalarının bulunduğu Bursa'da bu yılın 7 ayında 241 bin 48 araç üretildi. 2021 yılında otomotiv ana ve yan sanayinin toplam satışları 123 milyar liraya ulaştı. Yani ilk 250 firmanın satışlarının yüzde 40'ı otomotivden gelmiş. Otomotiv endüstrisinin ihracata geçen yıl 6.7 milyar dolarlık katkısı dikkat çekiyor. Bu sektör aynı zamanda 61 bininin üzerinde istihdam sağlıyor (önceki yıla göre 7 bin artış var).

Her Sektörde Yön Yukarı

Metal, makine ve teçhizat, tekstil, gıda, tarım ve hayvancılık gibi sektörler de otomotivi takip eden dinamik sektörler arasında. Özellikle tekstilde hem net hem de üretimden satışlarda görülen 2 katlık artış dikkat çekiyor. İlk 250 firma faaliyet gösterdiği hemen hemen tüm sektörlerde bir önceki yılın oldukça üzerinde bir satış hacmine ulaşmış. Özetle, sağlam sanayi ve ticaret kültürü olan şehir, günün fırsatlarına çabuk adapte olup, yurtiçinde ve yurtdışında oluşan talebe hızlı cevap verebilmiş. Bu çevik yapıyla Bursa'nın ülkemiz ekonomisine katkısı her geçen yıl artıyor. 2022'de de tüm olumsuzluğa rağmen Bursa, parmakla gösterilmeye devam edecektir.